

ΑΝΔΡΕΑΣ ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ
Ομιλία στη συγκέντρωση
Ακελιστών Λευκωσίας
7/3/1990

Αγαπητοί φίλοι,

Είμαι ευτυχής που μου δίνεται η ευκαιρία να σας μιλήσω. Ευχαριστώ για την παρουσία σας.

Εκείνοι που κάλεσαν αυτή τη συγκέντρωση ξέρουν ότι δεν είναι όλοι σας που συμφωνάτε μαζί μας. Εδώ θ' αντιπροσωπεύονται κι εκείνοι που διαφωνούν μαζί μας. Μας ευχαριστεί η παρουσία εκείνων που συμφωνούν με μας, αλλά όχι λιγώτερο, μας ευχαριστεί και η παρουσία εκείνων που διαφωνούν. Όταν μιλάς σε ανθρώπους που έχουν αντίθετες απόψεις από τις δικές σου έχεις τουλάχιστον την ελπίδα να μετριάσεις την αντίθεση και την αντίφαση τους. Εγώ λέω πώς όταν ένας μιλά με ανθρώπους που έχουν απόψεις αντίθετες από τις δικές του δίνεται η ευκαιρία να δοκιμάσει την ορθότητα και την δύναμη των απόψεων του.

Ευπρόσδεκτοι λοιπόν κι εκείνοι που βλέπουν μ' επιφύλαξη και διαφωνία τις ενέργειες μας μέσα κι έξω από το κόμμα.

Είναι γνωστόν ότι μια σοβαρή κρίση βασανίζει την Αριστερά, ιδιαίτερα τον πυρήνα της αριστεράς, που είναι το ΑΚΕΛ. Για τις ρίζες, την οριοθέτηση, τον χαρακτήρα αυτής της κρίσης θα σας μιλήσει ο φίλος Παύλος Δίγκλης. Εκείνος θ' απαντήσει και στο ερώτημα τί θέλουμε, τί επιδιώκουμε εμείς οι οργανωτές αυτής της συγκέντρωσης.

Εγώ, κατηγορήθηκα από την ηγεσία του Κόμματος σαν ένας απ' εκείνους που προξένησαν την κρίση, με την ενδοτική - όπως ισχυρίζονται - " πολιτικής μου πλατφόρμα." Γι' αυτό και τα λίγα λόγια που θα σας πω απόψε, θ' απαντήσουν σ' αυτό το ερώτημα: Είχα δική μου πολιτική πλατφόρμα μέσα στο Κόμμα; Κι' αν είχα - που δεν είχα - ήταν ενδοτική;

Είπα πως δεν είχα, δεν είχα ποτέ, δική μου πολιτική πλατφόρμα μέσα ή έξω από το κόμμα. Είναι συκοφαντία αυτό που λέγεται και ανακάλυψη της τελευταίας στιγμής. Είμαι μέλος της Κ.Ε. του Κόμματος από την ίδρυση του. Είμαι μέλος του Π.Γρ. του Κόμματος τα τελευταία 45 χρόνια. Δεν υπήρξε συνεδρία αυτών των δυο καθοδηγητικών σωμάτων του Κόμματος στην οποία να μη μιλήσω και μάλιστα από γραπτό κείμενο, για να μένουν αυτά που έλεγα. Δεν κατηγορήθηκα ποτέ για παρουσίαση δικής μου πολιτικής πλατφόρμας. Θα ήταν πολύ παράξενο για ένα Κόμμα του δικού μας τύπου, να προβάλει ένα ηγετικό του στέλεχος, δική του πολιτική πλατφόρμα, και να μη κατηγορηθεί αμέσως. Δεν λέω πως όλα όσα έλεγα στα σώματα του Κόμματος ήταν σωστά. Είπα και λανθασμένες απόψεις. Αυτό ωφείλεται στο ότι δεν έπασχα ποτέ από την αρρώστεια της λαθοφοβίας. Ελεγα την άποψη μου όσην αμφιβολία κι 'αν είχα για την ορθότητα της.

Δεν είχα λοιπόν δική μου πολιτική πλατφόρμα. Η πολιτική μου πλατφόρμα ήταν πάντοτε εκείνη που δεχόταν και προωθούσε το Κόμμα μου. Επί 45 χρόνια ήμουν ο Γ.Γ. της ΠΕΟ. Από αυτό το πόστο μου ήμουν υπεύθυνος να διοχετεύω μέσα στο συνδικαλιστικό κίνημα την πολιτική του Κόμματος. Και το κατόρθωνα αυτό χωρίς να παραβιάζω το καταστατικό της ΠΕΟ και τους δημοκρατικούς της κανόνες. Επειθα τους συνεργάτες μου του συντεχνιακού κινήματος, δεν τους επέβαλλα την Κομματική πολιτική. Δεν υπάρχει ούτε μία περίπτωση που να εφαρμόσα μέσα στην ΠΕΟ, πολιτικήν άλλη από την πολιτική του Κόμματος.

Αλλά, η κατηγορία ενάντια μου είναι ότι η πολιτική πλατφόρμα που προωθούσα ήταν ενδοτική. Είναι αλήθεια ότι στα τελευταία 30 χρόνια ο λαός της Κύπρου τρέφεται με συνθήματα ρητορικού πατριωτισμού. Λέμε στο λαό μας πως με λίγη τόλμη, λίγη παλληκαριά είναι δυνατόν να ρίξουμε τους Τούρκους στη θάλασσα, να ανακτήσουμε τα κατεχόμενα εδάφη και να λειτουργήσουμε στα πατημένα μοναστήρια μας.

Εγώ είπα ότι αυτού του είδους η συνθηματολογία - μέσα στους πρόσφυγες κυρίως - είναι απαράδεκτο πολιτικό λαθρεμπόριο. Είπα ότι όσο απομακρυνόμαστε από τον Ιούλιο του 1974, τόσο πιο δύσκολη γίνεται η λύση του Κυπριακού προβλήματος γενικά, και του προσφυγικού και της επιστροφής ειδικά. Δεν ασχολήθηκα ποτέ με αυτού του είδους το πολιτικό λαθρεμπόριο. Ελεγα πάντοτε ότι αν θα λυθεί το κυπριακό αυτό θα γίνει όχι με φρασεολόγους και ρητορικούς παλληκαρισμούς αλλά με την συνετή πολιτική του διαλόγου - του ουσιαστικού - και αποτελεσματικού διαλόγου υπό την αιγίδα του ΟΗΕ.

Επέμενα στον διάλογο και συνεχίζω να επιμένω. Αυτή η πολιτική του διαλόγου δεν είναι δική μου προσωπική πολιτική. Είναι η πολιτική του Κόμματος. Ξέρετε όμως ότι με την πολιτική του διαλόγου διαφωνούν το ΔΗΚΟ και η ΕΔΕΚ. Μια μερίδα του τύπου διαφωνούν επίσης. Η "Σημερινή", η "Ελευθεροτυπία", ο "Αγών", "Τα Νέα". Όλοι αυτοί, την πολιτική του διαλόγου την θεωρούν ενδοτική. Έτσι, έγινα κι'εγώ ενδοτικός. Το περίεργο δεν είναι γιατί έγινα ενδοτικός για τους απορριπτικούς. Το περίεργο είναι ότι έγινα ενδοτικός και για το Κόμμα που είναι την πολιτική του για τον διάλογο που υποστήριζα και υποστηρίζω.

Αφού μιλούμε για διάλογο θέλω να πω λίγα λόγια ακόμα. Το Κυπριακό πρόβλημα είναι ένα δύσκολο και περίπλοκο πρόβλημα. Για τα δύσκολα και περίπλοκα προβλήματα, ο διάλογος για την λύση τους είναι κι αυτός δύσκολος και περίπλοκος. Δυσκολεύεται ν' αρχίσει, όταν αρχίσει προχωρεί αργά, διακόπτεται από αδιέξοδα, αρχίζει ξανά και πάλιν διακόπτεται για να ξαναρχίσει και να προσκρούσει ξανά σε δυσκολίες. Αν εκείνοι που τον διεξάγουν έχουν δεσμευθή να λύσουν το πρόβλημα τους ειρηνικά, πρέπει να επιμένουν και πάλιν να επιμένουν μέχρις ότου βρεθεί λύση, λύση ειρηνική και δίκαιη. Αυτή είναι η πολιτική του Κόμματος μας και αυτή την πολιτική προβάλλω τα τελευταία 30 χρόνια. Αυτή η τακτική δεν είναι ενδοτική. Είναι η μόνη ρεαλιστική πολιτική που θα διαλύσει τα τετελεσμένα και θα ανοίξει τον δρόμο προς τη δίκαιη λύση.

Το παράξενο δεν είναι το ότι αυτή την τακτική την αποκαλούν ενδοτικήν - κι εμένα ενδοτικόν - οι απορριπτικοί του ΔΗΚΟ της Σημερινής και της "Ελευθεροτυπίας". Το παράξενο είναι ότι εξ αιτίας της επιμονής μου να προβάλλω αυτή την τακτική του Κόμματος, το Κόμμα με αποκαλεί ενδοτικόν.

Λίγα λόγια ακόμα για τον διάλογο. Είπα πολλές φορές ότι στην έννοια του διαλόγου συνυπάρχει και η έννοια του συμβιβασμού. Αν αντιμετωπίσεις ένα σοβαρό πρόβλημα και για την λύση του αποφασίσεις να πας σε διάλογο, πρέπει ν' αποφασίσεις ότι κάτι θα δώσεις. Δεν γίνεται να πηγαίνεις σε διάλογο μόνο για να πάρεις. Την αντίληψη αυτή για τον διάλογο την απορρίπτουν οι απορριπτικοί και επειδή εγώ την προβάλλω συχνά με αποκαλούν ενδοτικό.

Το παράξενο δεν είναι που με αποκαλούν ενδοτικόν οι απορριπτικοί. Το παράξενο είναι που με αποκαλούν ενδοτικόν η ηγεσία του Κόμματος που επανειλημμένα τάχθηκε υπέρ του αποδεκτού συμβιβασμού, και πολύ σωστά ετάχθηκε.

Είναι όμως δυνατόν να μου υποβληθεί μια ερώτηση: Τί συνέβαινε ώστε μέσα στα τελευταία χρόνια, όταν μιλούσε ο Ζιαρτίδης, εδημιουργείτο η εντύπωση ότι λέει άλλα πράγματα απ' αυτά που λεν οι υπόλοιποι ηγέτες του Κόμματος; Τί συνέβαινε ώστε όταν μιλούσε ο Ζιαρτίδης ξεσηκωνόταν ενάντια του όλος ο απορριπτικός τύπος;

Η απάντηση σ' αυτό το διπλό ερώτημα δεν είναι δύσκολη. Η εντύπωση που πράγματι εδημιουργείτο, ότι άλλα πράγματα λέω εγώ και άλλα οι υπόλοιποι ηγέτες του Κόμματος βρίσκεται στο ότι εγώ δεν μιλούσα και δεν μιλώ την γλώσσα των συνθημάτων και των στερεότυπων, δεν επαναλαμβάνω τον εαυτό μου ή κάποιες στερεότυπες αποφάσεις που πάρθηκαν πριν ένα, δυο, πέντε ή και δέκα χρόνια. Συνηθίζω να κάμνω προεκτάσεις και αναλύσεις, να τοποθετώ τις αποφάσεις και την πολιτική του Κόμματος αντικρυς σε κάθε νέο γεγονός και σε κάθε νέαν εξέλιξη.

Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος της ερώτησης, γιατί δηλ. να ξεσηκώνονται ενάντια μου όλοι οι απορριπτικοί, η απάντηση είναι πολύ πιο εύκολη. Είναι γιατί συνηθίζω

να βάζω με σαφήνεια μπροστά στον λαό την πολιτική του Κόμματος, χωρίς περιστροφές, χωρίς ημιδιαφανή καλύμματα. Και επειδή η πολιτική του Κόμματος όταν την παρουσιάζεις χωρίς περιστροφές και καλύμματα είναι έντονα διαφορετική από την πολιτική των απορριπτικών, ξεσηκώνεται μέσα στους απορριπτικούς οργή και θόρυβος.

Για τον χρόνο που έχω στη διάθεση μου, δέκα ως δεκαπέντε λεπτά νομίζω ότι είπα αρκετά σχετικά με τον ενδοτισμό μου. Κάτι τώρα πρέπει να πω και για το δεύτερο σκέλος του θέματος μου που - όπως λέει το φυλλάδιο που διανεμήθηκε - είναι οι προοπτικές του πολιτικού μας προβλήματος.

Αν με ρωτούσατε πριν 15 μέρες ποιές προοπτικές βλέπω για το κυπριακό, πιο συγκεκριμένα για τις συνομιλίες της Νέας Υόρκης, δεν θα σας έλεγα ότι θάφταναν στο περίγραμμα της λύσης. Τέτοια προοπτική δεν διαφαινόταν ούτε στο μυαλό των πιο αισιόδοξων. Θα σας έλεγα όμως, και δεν φοβάμαι να το πω, ότι στην Νέα Υόρκη θα γινόταν η προπαρασκευή για την συνέχιση κάποιων συνομιλιών στην Λευκωσία.

Αντί να έχουμε μια τέτοια προπαρασκευή έχουμε ένα νέο σοβαρό αδιέξοδο.

Ποιά είναι λοιπόν τώρα η προοπτική μας για το Κυπριακό; Άκουσα πριν να αρχίσουν οι συνομιλίες, να λέγεται ότι "άν και τώρα δεν γίνει τίποτε δεν υπάρχει λύση για το πρόβλημα μας." Την ίδια εκτίμηση άκουσα και αυτές τις δυο τελευταίες μέρες μετά που γύρισα από το εξωτερικό και συζήτησα με μερικούς το νέο σοβαρό αδιέξοδο.

Δεν συμφωνώ με την απαισιόδοξη αυτή εκτίμηση.

Οτι το κυπριακό πρόβλημα είναι ένα πολύ δύσκολο κι'εξαιρετικά περίπλοκο πρόβλημα δεν το αρνούμαι. Οτι το κάμνει πολύ πιο δύσκολο και πολύ πιο περίπλοκο η αδιαλλαξία του Ντεκτάς και αυτό το βλέπω. Αλλά λύση υπάρχει, το κυπριακό πρόβλημα δεν είναι άλυτο.

Τί πρέπει να έχουμε υπόψη μας όταν υποστηρίζουμε αυτή την άποψη; Πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι ο Ντεγκκτάς δεν είναι ο μόνος παράγοντας μέσα στην Τ/Κ κοινότητα από τον οποίον εξαρτάται η λύση του κυπριακού προβλήματος. Ναι! είναι σήμερα ο πιο αποφασιστικός παράγοντας μέσα στην Τ/Κ κοινότητα, αλλά δεν είναι ο μόνος και μπορεί αύριο να μη είναι ο αποφασιστικός. Οι πολιτικές διεργασίες και εξελίξεις μέσα στην Τ/Κ κοινότητα οδηγούν σε ελπιδοφόρες ανακατατάξεις και διαφοροποιήσεις. Ο ρόλος της προοδευτικής και δημοκρατικής αντιπολίτευσης μέσα στην Τ/Κ διαρκώς μεγαλώνει και γίνεται αποφασιστικός.

Οι διεθνείς διεργασίες και εξελίξεις τόσο στην Ευρώπη όσο και στις σχέσεις των δυο υπερδυνάμεων είναι επίσης ένας παράγοντας που επιδρά και διαφοροποιεί την στάση της Τουρκίας.

Υπάρχει λοιπόν λύση του κυπριακού προβλήματος. Και ακριβώς επειδή υπάρχει λύση, μέσα στην προοπτική μας πρέπει να είναι και η επιδίωξη ενός νέου ουσιαστικού διαλόγου. Εγώ πιστεύω ότι η πρώτη ήττα που θα πάθει ο Ντεγκκτάς θα είναι όταν η πίεση των προοδευτικών αντιπολιτευτικών δυνάμεων της Τ/Κ κοινότητας τον αναγκάσει να συνομιλήσει κατά τρόπον ουσιαστικών και αποτελεσματικών.